

materah, tudi otroci ne bodo bolje zrejeni, in šola ne bo mogla pri otroku to popraviti, kar je pokvarila domača hiša; naj svojeglavnejši otroci so pa navadno taki, ki nimajo očeta; matere ne morejo ali ne znajo pridobiti si pokorščine in veljave. Po desetkrat zapoveduje, preden otrok enkrat uboga. Kedar pa taka mati otroka kaznuje, smili se je tolikanj, da ž njim vred joka, in obžaluje, da ga je kaznovala; toliko da otroka ne prosi odpuščanja. Nespametna prijenljivost! Tako pride kazen ob vso veljavo. Ali se bomo potem čudili, da taki stariši plešejo, kakor jim otroci godejo. Veliko je mater, ki zamolče napako otrok očetom, ki se zvečer od opravkov vračajo domov. Dostikrat pa se oče kar nič ne zmeni za odgojo; ako pa kaznuje, potem pa nespametne matere otroke branijo pred očetom, in vpričo otrok imenujejo kazen neopravičeno. Žalostno je, da so taki zakonski, še bolj žalostno pa je, videti, tako slabo izrejene otroke; taki potem po hišah gospodarijo, in stariši so jim v strahu.

Nasprotno pa se pregreše stariši, ki pravijo: Otroku se ne sme nikdar po volji storiti. Otroci se kaznujejo za vsaki še tako majhen pregrešek. Taki ne delajo razločka, ali otrok kaj stori iz nevednosti ali iz nagajivosti, za vsako reč je šiba ali post. Osorni pogled, žuganje in strahovanje pripravi otroke že v prvih letih ob vso veselost, ker se boje palice, s to pa se odgajajo le sužnji. Nekateri stariši se tudi prav radi znebé skerbi za izrejo otrok, in izročajo svoje otroke tujim rokam, ali pa navale vse cerkvi in šoli. — Nespametne matere se ogibajo svojih otrok, da poslušajo drugod prazne čenče; med tem časom so pa otroci sami, ali izročeni tuji dekli. — Zopet drugi so pa tako nespametni, da se, hoté ponašati s svojimi otroci. S podučevanjem poprej začenjajo, preden je otrok zrel za to. — Umetno pospešujejo razvoj dušnih moči pri otrocih, in pred časom se dušne moči uporabijo. To pa škoduje otrokom ne le na pameti, temveč tudi na sercu; otroci od starišev slišijo, da so pametni, da so bogati i. t. d., ošabnost in napuh se zgodaj polasti njihovega serca, to kažejo s tem, da druge zaničujejo; otroke pri 7—8 letih že vičejo, in v 10. ali 11. letu so že gospodje ali gospodičine. Taki otroci se vedó enako merzlo in ošabno do starišev, učencikov in prejšpostavljenih, kakor do svojih součencev, in z djanjem kažejo, da nobenega ne čislajo in zelo visoko sami sebe cenijo. (Dalje.)

Dnevnik učiteljev.

(Dalje.)

Učiteljski dnevnik je sešitek nekoliko pol, v katerem ima vsaki šolski predmet svojo odločeno stran. Tukaj zaznamova učitelj, končavši podučevanje sproti, koliko in kar je obravnaval, ter ob kratkem pristavi,

kako se mu je to ali uno sponeslo, in si zapominja vzroke, zaradi katerih misli, da se je tako, a ne drugače zgodilo; prideva še tudi, kar bo prihodnjo uro obravnati. — Vse to pa poprek v 3 do 4 versticah za vsako uro. — Splošne pedagoške in didaktične opazke zaznamovajo se zadej ali v drugi zvezek.

Kdor majhino delo in trud zaznamovanja po vsaki uri, — kar se mora redno zgoditi — za pretežavno ima, ta gotovo ne misli na veliko korist, katero mu dnevnik donaja, ter v pošteb ne jemlje, da ga majhen trud, o pravem času, pozneje varuje večjega truda.

Premišljevanje tega nas je napotilo, da spregovorimo malo obširnejši o vrednosti in koristi učiteljskega dnevnika.

Spisovanje dnevnika donaja najprej šoli sami veliko korist. Dnevnik je namreč slika, na kateri se vidi posneto vse šolsko življenje celoga leta; je sercalo, v katerem se odseva vsa šolska delavnost; je vez med učiteljem in med učenci, med šolo in občino; šolski dnevnik je konečna izpeljava šolskega in učnega reda. — Šolski dnevnik je učeniku vodilo in kašipot pri njegovem delovanju, ki ga obvaruje omahljivosti; učitelj se na podlagi svojega dnevnika lahko prepriča, koliko je ta, koliko je druga metoda vredna, in kar za dobro spozna, tega se stanovitno drži. Ako ima učitelj prevdarek svojega delovanja za celo leto napravljen, bo vedel tudi čas dobro obračati, po posameznih oddelkih se ne bo predolgo mudil, niti nepremišljeno naprej hitel; veselo napredovanje učencev mu bode v zahvalo in v plačilo njegove skerblijivosti.

Spisovanje dnevnika donaja tudi učencem mnogo koristi, čim bolj skerben in vesten je učitelj, čim skerbnejše se pripravlja za šolski nauk, tem previdnejši in razumnejši bo ravnal z učenci. V taki šoli učenci ne dobivajo preveč ali pretežkih nalog, dnevnik stavi učitelju pravo mero, in mu kaže tudi pot, katere se ima držati, da ne tirja od svojih učencev ne preveč ne premalo. Ako se prepriča učenik, da otroci ne znajo nalog izdelovati, niti ne vedo, kako bi se iz glave učili, jim to učitelj djansko pokaže.

Iz vsega tega se spozna, da je dnevnik, vestno in pridno spisovan, učitelju pedagoška vest, ki ga opominja in spodbuja, pa tudi opravičuje in tolaži.

Pri podučevanju ima včasih učitelj kakošno srečno misel, odgovor učencev ga napelje na nekaj, kar sam ni mislil, to naj se zapiše; srečni trenutki niso vsaki čas; kar je pa zapisanega, lahko se v spomin nazaj pokliče. Ako ve učitelj pri ponavljanju ubrati ravno tiste strune, t. j. ako se poslužuje pri ponavljanju, tistih podob, tistih prilik, tistega primerjevanja, kakor pri podučevanju, nauk otroku nekoliko bolj živo v spominu ostane. Kar je enkrat bilo povedano se ne zgubi; vse se dobro

ohrani in v svojem času porabi; in to daje terdno podlago za stavbo. In to stori dnevnik natančno speljan.

Beseda „napredek“ je res kaj izverstna in jako pomenljiva, ako si jo je sedanja šola zapisala na svojo zastavo; a kdor hoče napredovati, mora začeti sam pri sebi, v svoji šoli, pri svojih učencih. Spoznavaj samega sebe, to je bil zlati izrek modrega Sokrata, in to velja za vse čase vsakemu, tem več pa tudi učitelju, ki podučuje bitja, ki so namenjena za večno življenje.

Kaj porečemo tedaj onemu, ki pravi, kedar šolo končam, potem se dalje za njo ne zmenim? Nič drugega, kakor to, da je najemnik in na ure podučuje! Taki učitelj gotovo ne čuti potrebe, da bi spisoval dnevnik; bog ti ga vedi, ali ima o tem kaj pojma?

Isto tako bomo odgovorili učitelju, ako ga slišimo tožiti, da njegovim učenci naloge ali ne radi ali le napačno izdeljujejo! Sprašaj samega sebe, ali ne zahtevaš preveč ali znabiti nemogoče in nepotrebno, ali pripravljáš in učence napeljuješ v to, da radi bero in spisujejo? Ako še nisi tega storil, zapomni si to v dnevniku in prevdari, kako boš popravil, kar si pregrešil, kako perhitel, kar si zamudil? Kaj bi odgovorili učitelju, kateri pravi: „Svojo dolžnost v šoli opravljam, da ni mogoče boljše; ako mi delo ne gre po volji, kaj morem jaz za to“. Take mu bi svetovali: „Spisuj dnevnik le eno leto, in prepričal se bodeš, kako velika je tvoja dolžnost in odgovornost, pa kako majhina tvoja zmožnost.“

Človek dostikrat spozna, kako bi to ali uno boljše bilo, a ni mogoče, vsa kriva pota poravnati, vse hribe znižati in doljine napolniti.

(Dalje prih.)

Odlomek iz kazavnega nauka.

I. Šola.

Pri tej vaji gre posebno za to, da učenci pazljivo ogledujejo in prav odgovarjajo. Toda ravno ta vaja se zdi nekterim učiteljem neizrečeno pusta in dolgočasna. Pa to je tudi v resnici, ako se vedno le vpraša: Kaj vidiš še v šoli? — Zaspane oči učencev, njih utrudeno obnašanje, počasni in mlačni odgovori ali celo merzlo molčanje, počasi nastajajoči nemir i. t. d. dovolj jasno dokazuje, da jih stvar ne mika. V takem primerljeji velja, da učitelj vse stori, da dolgočas iz šole odpravi, ter pravo življenje med učenci oživi. „Prizadevaj si, da bode nauk mikaven“, — je eno najiminitnejših pedagoških pravil! — Enoličnost dolgočasi, prememba in razlika pa mika in oživlja. V naslednjih premembah je razvidno, kako se more popolno in pravo dušno življenje pri učencih oživeti. Opomniti mi je le treba, da naj učitelj, kolikor le more, malo govori, da